

NUORILLE TARKOITETUN LUKIOKOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN MUUTOS, LUKU 4.3 OPISELIJAHUOLTO

4.3 Opiskeluhoolto

Lukion opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoolto toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoollona.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 §)

Lukion opiskeluhoollon kokonaisuuteen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 ja 9 §)

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoolltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 §)

4.3.1 Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet

Näissä opetussuunnitelman perusteissa määrätään opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteista sekä paikallisen opetussuunnitelman ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhoolltosuunnitelman laatimisesta.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi edistetään ja seurataan

opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 §)

Yhteisöllisen opiskelijahuollon lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toteuttamisessa otetaan huomioon sekä aikuistuvan nuoren itsenäisyyden tukeminen että huoltajien osallistuminen. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyö myös kunnan muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön [Lukiolaki 21 § (1268/2013)]. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämässä tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja se otetaan huomioon kaikessa oppilaitoksen toiminnassa.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuolto, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhuolto. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 §) Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus. Toiminnassa otetaan huomioon opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhuollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 §)

Opiskeluhuoltoryhmät monialaisessa yhteistyössä

Opiskeluhuollon monialaiseen yhteistyöhön kuuluvien opiskeluhuoltoryhmien toiminta on osa opiskeluhuollon kokonaisuutta. Opiskeluhuoltoryhmiä ovat 1) opiskeluhuollon ohjausryhmä, 2) oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä sekä 3) tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 §)

Koulutuksen järjestäjä asettaa opiskeluhuollon ohjausryhmän ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa

asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki opiskeluhuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi opiskeluterveydenhuoltoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kuin käsiteltävä asia edellyttää.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla useamman koulutusmuodon yhteinen.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä ja opiskeluhuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä sen kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Opiskeluhuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisyys, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmän monialaisuus ja tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

4.3.2 Opiskeluhuoltosuunnitelmat ja niiden laatiminen

Paikallisella tasolla opiskeluhuollon suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kolme eri suunnitelmaa. Suunnitelmat ovat 1) lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon sisältyy opiskeluhuoltoa koskeva osuus, 2) paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskelijahuollosta sekä 3) oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12 ja 13 §, Lastensuojelulaki 12 § (1292/2013), Lukiolaki 10 § (478/2003)]

Lasten ja nuorten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhdessä laatima kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Se hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. [Lastensuojelulaki 12 § (1292/2013)]

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen

opetussuunnitelman opiskeluhoitoa koskevaa osuutta sekä oppilaitoskohtaisia opiskeluhoitosuunnitelmia.

Paikallisen opetussuunnitelman laadinta

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan käytännön tasolla opetussuunnitelman perusteissa määrättyjen asioiden toteutus, opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä linjaukset ja ohjeet oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseksi.

Opetussuunnitelma tulee opiskeluhoillon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa [Lukiolaki 10 § (478/2003)]. Opetussuunnitelman laatimisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on tarkoituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoillon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Se on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 13 §)

Oppilaitoksen opiskelijakuntaa kuullaan ennen suunnitelman vahvistamista [(Lukiolaki 27 § (1268/2013))]. Suunnitelmaa laadittaessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan seuraavat asiat:

1. Opiskeluhoillon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoitosuunnitelmassa esitetään arvio opiskeluhoillon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Opiskeluhoillon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhoitopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

Arviossa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja ympäristöön liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti näihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhuollossa muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa.

Opiskeluhuoltohuoltosuunnitelmaan sisällytetään arvio koulun käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista, joita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Lisäksi suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö sekä
- opiskeluhuollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhuollon kehittämiseen ja seurantaan.

2. Yhteisöllinen opiskeluhuolto ja sen toimintatavat

Oppilaitoksen opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen opiskeluhuollon järjestäminen opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan:

- toimenpiteet opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi,
- yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi,
- yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi,
- oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt,
- yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhuollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa,
- terveystiedon ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö,
- opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen,
- esteetön opiskeluympäristö, tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa,
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen sekä
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitoksen terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa,
- suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä
- toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Seuraavassa määritellään kahden viimeksi mainitun suunnitelman tarkempi sisältö:

Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma.

[(Lukiolaki 21 § (1267/2013), Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 13 §)]

Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet koulussa.

Suunnitelman tulee sisältää seuraavat kuvaukset:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen,
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla,
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta,
- yhteistyö huoltajien kanssa,
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille sekä
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Opiskeluhooltosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset kuten pelastussuunnitelma [(Pelastuslaki (379/2011) 15 § ja valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011) 1 ja 2 §)].

Suunnitelmassa kuvataan

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet,
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille,

- toimintavalmiuksien harjoittelu sekä
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi:

- opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittavat yhteistyö
- asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen ja yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet,
- yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa,
- opiskeluhohtokertomuksen laatiminen ja säilytys,
- sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa
- liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa,
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumisesta sekä
- tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi jne.)

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhohtoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhoollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa,
- opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä,
- opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoollon asiakkaana ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa,
- käytänteet opiskelijan toiveiden huomioimisessa häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä,
- käytänteet opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta,

- menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

5. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 26 §)

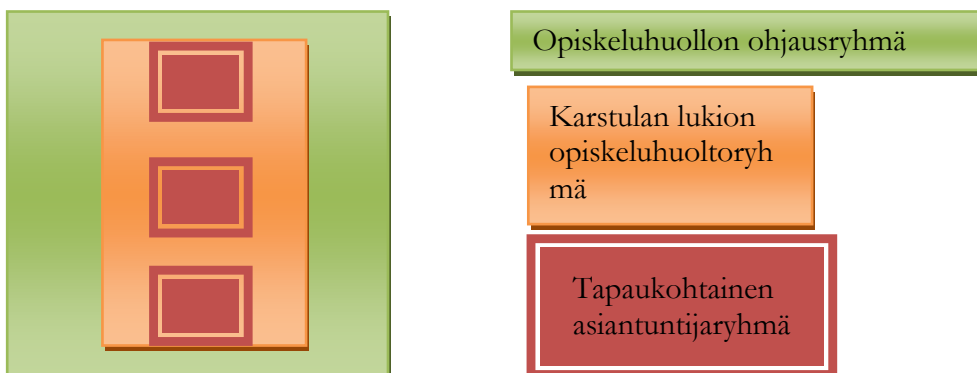
Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta). Suunnitelmassa esitetään seurattavat asiat, tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät, seurannan aikataulu sekä vastuussa oleva taho. Tämän lisäksi kuvataan seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhoollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

KARSTULAN LUKION OPIKSELUHUOLTOSUUNNITELMA

1. OPIKSELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT PALVELUT

Karstulan lukion opiskelijahuolto perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin, lukion opetussuunnitelman perusteisiin sekä Saarikan alueen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja Saarikan ja kunnan sivistyspalvelujen väliseen kumppanuussopimukseen. Ajankohtaista tietoa saadaan joka toinen vuosi toteutettavista kouluterveyskyselyistä.

Opiskeluhoolto perustuu kolmiportaiseen sääntelyyn. Kunkin ryhmän toimintaa määrittävät tietyt lait ja asetukset.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä Saarikan alueella koordinoi opiskeluhoollon suunnittelua, kehittämistä, ohjausta ja arviointia. Toimintaa määrittävät yleislait, joita ovat esimerkiksi Suomen perustuslaki, henkilötietolaki ja julkisuuslaki. Ryhmä kokoontuu kerran vuodessa. Saarikka nimeää ryhmän ja siihen voivat kuulua kuraattoritoiminnasta vastaava kuraattori, koulupsykologi,

kouluterveydenhoitaja, koululääkäri, sivistysjohtaja. Jokainen Saarikan alueen kunta nimeää edustajansa oppilashuollon ohjausryhmään.

Karstulan lukion opiskeluhoitoryhmän toiminta perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa. Sivistyslautakunta nimeää ryhmän. Siihen voivat kuulua rehtori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, koulukuraattori, oppilaanohjaaja, henkilökunnan edustaja ja oppilaskunnan edustaja. Ryhmään voidaan kutsua tarvittaessa myös muita asiantuntijoita.

Karstulan lukion opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttaminen. **Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla** tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisuutta, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Tapauskohtaisen asiantuntijaryhmän toiminta perustuu lukiolakiin, lakiin ammatillisesta koulutuksesta, sosiaalihoitolakiin, lakiin sosiaalihoollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, potilaslakiin sekä lakiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä ja terveydenhuoltolakiin. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa.

Käsiteltävistä asioista laaditaan muistio. Yhteisöllisistä asioista laadittu muistio saatetaan kaikkien asiasta vastaavien tietoon, jotta sekä henkilöstöryhmien että oppilaskunnan vastuuhenkilöt voivat yhdessä koulun johdon kanssa edistää ongelmakohtien korjaamista.

Yksittäistä opiskelijaa koskevan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoonpano vaihtelee tapauskohtaisesti. Ryhmän kokoa se opiskeluhoollon tai koulun henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle oppilaalle ja opiskelijalle annettavia

1. koulu- ja kouluterveydenhuollon palveluja,
2. psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä
3. monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa

Asian kiireellisyyden ratkaisee aina työntekijä.

Käsiteltävästä asiasta tehdään opiskeluhoolltokertomus (erillinen kaavake) ja opiskelija itse valitsee, ketkä hänen asiansa käsittelyyn osallistuvat. Opiskeluhoolltokertomus on salassa pidettävä asiakirja, joka edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien tasoista tietoturva.

2. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHOULLTO JA TOIMINTATAVAT

Yhteisöllisen opiskeluhoollon tehtävänä on vahvistaa koulun toimintakulttuuria niin, että se edistää opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta, osallisuutta, turvallisuutta, terveellisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllinen opiskeluhoollto ehkäisee syrjäytymistä ja edistää koko yhteisön hyvinvointia. Opiskeluhoollolla tuetaan oppimista, tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja muita opiskeluun liittyviä ongelmia. Yhteisöllinen opiskelijahuolto on opiskeluhoolltohenkilöstön lisäksi kaikkien koulussa opiskelijoiden kanssa työskentelevien tehtävä. Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista.

Kouluyhteisön hyvinvoinnin perustana ovat terveellisyys, hyvien käytösten ja turvallisuuden vaaliminen. Viihtyisä ympäristö luo hyvinvointia.

- Turvallisuuteen liittyvät tarkastukset sekä poistumisharjoitukset tehdään säännöllisesti ja tulokset tuodaan opiskeluhoitoryhmän tietoon.
- Yhteisöllinen ryhmä edistää kouluterveyskyselyjen hyödyntämistä terveystiedon opetuksessa sekä ryhmänohjaustunneilla.
- Ruokahuollon kanssa tehdään yhteistyötä ruuan laatuun, määrään ja ruokailutilanteeseen liittyen.
- Kyselyjen perusteella koulun tiloista, ympäristöstä sekä toiminnasta tulleen palautteen perusteella tehdään esityksiä muutostarpeista asioista vastaaville tahoille.
- Oppilaskuntatoiminta ja tutortoiminta toimivat ongelmien ennaltaehkäisemisessä ja edistävät yhteisöllisyyttä ja viihtyvyyttä.
- Opiskeluhoitoryhmä tekee yhteistyötä kunnan nuorisolakiin perustuvan laaja-alaisen ryhmän kanssa (poliisi, Te-keskus, etsivä nuorisotyö, etsivä nuorisotyö, lastensuojelu, opiskelijaterveydenhuolto jne.)
- Opiskelijan osallistumista seurataan Helmi- järjestelmällä, missä alla 18-vuotiaiden huoltajilla on mahdollisuus seurata edistymistä ja poissaoloja päivittäin. Ryhmänohjaajat seuraavat poissaoloja ja ovat tarvittaessa yhteydessä huoltajiin. Opiskelijoille tehdään kurssin alussa selväksi poissaolojen vaikutus kurssisuoritukseen.
- Vanhempainillat järjestetään vuositasoittain. Niissä informoidaan vanhempia myös opiskeluhoollasta. Vanhempia kutsutaan koulun tapahtumiin.
- Ryhmä edistää savutonta koulua. Koulun järjestysäännöissä sekä oppilashuollon käsikirjassa on ohjeet tupakanpolton, alkoholin ja muiden päihteiden käytön varalle.
- Koululla on ohjeet äkillisiin kriisi- ja uhkatilanteisiin sekä kriisi- ja turvallisuussuunnitelmat
- Ensiaputaitoja ylläpidetään

Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Suunnitelman tarkoitus on taata jokaiselle opiskelijalle turvallinen ja häiriötön opiskelu. Väkivallan, kiusaamisen ja toisen opiskelijan häirinnän estämiseksi on jokaisen yhteisön jäsenen velvollisuus puuttua. Ennalta ehkäisevää työtä näissä asioissa tekee koulun opiskeluhoitoryhmä. Yksittäisen opiskelijan tilanne voi vaatia asiantuntijaryhmän puuttumista asiaan. Lukiolaiset ovat suuren osan opiskeluajastaan

lapsia (alle 18 vuotta), mikä on tärkeää ottaa väkivalta-, kiusaamis- ja häirintäasioissa huomioon.

Yleinen taso

- Opiskeluhooltoryhmä pitää opetussuunnitelman kohdasta 4.3 Opiskeluhoolto koulun alkaessa vuosittain tietoisuuskun.
- Lukion oppilaskunta edistää hyvää yhteishenkeä ja kampanjoi väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän estämiseksi. Oppilaskunta järjestää vuosittain 1-2 tapahtumapäivää.

Ryhmätaso

- Uusille opiskelijoille järjestetään syksyisin ryhmäytymispäivä yhdessä sidosryhmien (nuorisotyö, opiskeluterveydenhoito, kuraattorityö, seurakunta jne.)
- Koulun vuosisuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon oppiainerajat ylittäviä teemoja, tapahtumia ja retkiä, jotka edistävät opiskelijoiden, opettajien ja henkilökunnan välisiä suhteita

Yksilötaso

- Yksilötason asiassa asian havainnut tai tiedoksi saanut opettaja keskustelea aina ensin opiskelijan itsensä kanssa.
- Asian vakavuudesta riippuen opettaja saattaa asian myös huoltajan tietoon pikimmiten.
- Asiantuntijaryhmä kokoontuu
- Tarvittaessa tehdään yhteistyötä sosiaaliviranomaisten, terveydenhuollon tai poliisin kanssa.

Koulukiusaamiseen ja oppilashuoltoon liittyen Suomessa on voimassa Rikoslain ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annettu laki (1015/2005).

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Kriisejä ja uhka- ja vaaratilanteita on välittömästi koulua koskevia, alueellisia tai maata tai maanosaa koskevia. Palo- ja pelastusviranomaisten kanssa yhteistyössä on laadittu valmiussuunnitelma kuntaa uhkaaviin kriisi-, vaara- ja uhkatilanteisiin.

Koulun kriisejä varten on nimetty kriisiryhmä ja laadittu erillinen kriisisuunnitelma. (liite) Kriisisuunnitelma päivitetään säännöllisesti.

Luokkien ovissa on opasteet poistumisalueille.

Poistumisharjoitukset pidetään säännöllisesti.

Ryhmänohjaajilla on puhelimet sekä ryhmänsä opiskelijoista soittolista.

Hallinto-ohjelmassa on mahdollista lähettää viesti samanaikaisesti opiskelijoille, henkilökunnalle ja huoltajille.

Vaarat tiedostetaan myös koulun ulkopuolisessa toiminnassa ja retket suunnitellaan huolellisesti yhteistyössä opiskelijoiden ja kotien kanssa.

Varaudutaan ylioppilastutkintolautakunnan ohjeistuksen mukaan ylioppilaskirjoitusten aikana mahdollisiin häiriöihin.

3. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Yksittäisen opiskelijan asioita käsitellään moniammatillisessa, tapauskohtaisesti kootussa asiantuntijaryhmässä. Siihen voi kuulua kulloisenkin tarpeen mukaan terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja tai muu asian kannalta keskeinen opettaja. Ryhmän kokoa se oppilaitoksen opiskeluhuollon tai henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu. Opiskelija itse valitsee, ketkä hän haluaa asian käsittelyyn. Kokoonpanoa varten laaditaan kaavake, josta opiskelija tekee valinnan. Ryhmä ei ole hallintopäätöksiä tekevä elin.

- Henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa opinto-ohjaajille, kuraattorille, psykologille ja kouluterveydenhuollon ammattilaisille.
- Ryhmä kootaan pikimmiten ongelman tultua ilmi.
- Ryhmän tehtävänä on löytää ratkaisu ja/tai asiaa helpottavat keinot, ohjata eteenpäin ja sopia seurannasta sekä tiedottamisesta muille opiskelijan asioita hoitaville, joille tieto on tarpeellinen.
- Asian kirjaa opiskeluhoitokertomukseen ryhmän itsensä valitsema vastuuhenkilö. Oppilashuoltokertomuksen tietoturvasta huolehditaan.
- Jos kertomuksesta annetaan tietoja sivulliselle, oppilashuoltokertomukseen on merkittävä, mitä, kenelle ja millä perusteella on luovutettu.
- Asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää ryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhoitoon liittyvään toimintaan
- Ryhmän toiminnassa tulee pääpaino olla opinnoista selviytymisessä, katkeamattoman polun löytymisessä keskeyttämistapauksessa, jatko-opintosuunnitelman selkiytymisessä.
- Yksittäinen opiskelija voi tai hänet voidaan ohjata kiireellisessä tapauksessa aina hakeutumaan Saarikan palveluihin.
- Muissa kuin terveyteen liittyvissä asioissa opiskelija voidaan ohjatan tilanteen mukaan kääntymään sosiaalitoimen, poliisin, nuorisotoimen ym. yhteistyökumppaneiden palveluihin.

- Opiskeluterveydenhuollon yhteystiedot, vastaanottoajat ym. rutiinit kuvataan web-pohjaisessa oppilashuollon käsikirjassa, koulun kotisivuilla sekä syksyisin jaettavassa tiedotteessa.

4. YHTEISTYÖ OPISKELIJOIDEN SEKÄ HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

- Opiskelijoiden huoltajille esitellään oppilashuollon toimintatavat, mahdollisuudet ja keinot.
- Vanhempia rohkaistaan ottamaan yhteyttä ryhmänohjaajaan, kun huoli ilmenee.
- Vanhempia rohkaistaan esittämään ideoitaan toiminnan kehittämiseksi.
- Tiedottamisessa käytetään hallinto-ohjelma Helmiä, sähköpostia tai puhelinta. Yhteystiedot annetaan syksyisin jaettavassa tiedotteessa.
- Yksilökohtaisesta opiskelijan asioita käsittelevästä moniammatillisen ryhmän kokoontumisesta sopii se, jolle asia ammatin puolesta lähinnä kuuluu. Osallistumismahdollisuus voidaan opiskelijan suostumuksella antaa myös huoltajalle.

5. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Oppilaitoksen opiskeluhuoltosuunnitelma esitetään vuosisuunnitelman yhteydessä ja sen sisältö tiedotetaan opiskelijahuollon käsikirjassa sekä lukion lukuvuosioppaassa. Suunnitelmassa kuvataan käytettävissä olevat palvelut niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhuoltopalvelujen määrää arvioidaan vuosittain.

Arviossa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja ympäristöön liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti näihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhuollossa muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa.

Opiskeluhuollon toteutumista varten laaditaan kyselykaavakkeet opiskelijoille, huoltajille ja henkilökunnalle (webprobol). Kysely toteutetaan lukuvuoden lopussa. Kyselyn tulokset käsitellään henkilökunnan kokouksessa sekä oppilaskunnan kokouksessa uuden lukuvuoden alkaessa. Saadun palautteen perustella tehdään kehittämistoimenpiteitä. Tuloksista tiedotetaan Helmi:ssä.